

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка
Факультет іноземної та слов'янської філології
Кафедра германської філології**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету іноземної
та слов'янської філології
А.М. Коваленко
«30» серпня 2018 р.

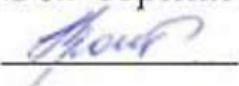
**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ»**

Галузь знань 01 Освіта

Спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (німецька))

Освітня програма Середня освіта (Німецька та англійська мови)

Погоджено науково-методичною
комісією факультету іноземної та
слов'янської філології
«30» серпня 2018 р.

 (Громова Н.В.)

Суми - 2018

Розробник: доктор філологічних наук, професор Школярєнко В.І.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри германської філології

Протокол № 1 від «29» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри

Школярєнко В.І.,
доктор філологічних
наук, професор

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	бакалавр	Обов’язкова/ <u>вибіркова</u>	
		Рік підготовки:	
		4-й	
Семестр			
2-й			
Лекції			
12 год.			
Практичні, семінарські			
22 год.			
Лабораторні			
год.			
Самостійна робота			
54 год.			
Консультації:			
2 год.			
Загальна кількість годин - 90			Вид контролю: залік

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Інтерпретація тексту» є ознайомлення студентів із загальними положеннями та принципами лінгвістично-стилістичного аналізу тексту, вивчення засобів реалізації образних можливостей мовних одиниць у тексті, поглиблення навичок володіння німецькою мовою на базі інтерпретації творів різної функціональної спрямованості.

Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисциплін «Стилістика німецької мови», «Лексикологія німецької мови», «Спецкурс з літератури країни основної мови».

Результати навчання за дисципліною

На кінець вивчення дисципліни передбачено такі результати навчання:

Знання:

- з основних понять курсу;
- з лінгвостилістичних особливостей різних текстових жанрів;
- з методів аналізу текстів різних жанрів

Уміння:

- давати визначення основних понять;
- аналізувати художні тексти різних жанрів;
- виконувати аналіз поетичного та прозового твору;
- знаходити основні стилістичні фігури під час аналізу текстів.

Комунікація:

- вміти користуватися сучасними методами лінгвістичних досліджень, спрямованими на розкриття мовної та жанрово-стилістичної специфіки тексту й авторських прийомів реалізації ідейно-художнього змісту твору.
- здійснювати ідентифікацію стилістичних фігур з врахуванням лексичних, граматичних і структурно-композиційних особливостей.

Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A	Студент цілком володіє навчальним матеріалом, вільно самотійно та аргументовано викладає його під час відповідей, грамотно висловлює свої думки, всебічно розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
B	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом,

	обґрунтовано викладає його під час відповідей, здебільшого розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Під час висвітлення деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
C	Загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, використовуючи при цьому необхідну літературу. Допускає окремі суттєві неточності та помилки.
D	Частково володіє навчальним матеріалом, виявляє базові знання, викладає матеріал фрагментарно, поверхово, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
E	Частково володіє навчальним матеріалом, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
FX	Недостатньо володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час відповідей, допускає при цьому суттєві помилки.
F	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль										Разом	Су ма
Розділ 1					Розділ 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		100
Поточний контроль											
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50	
Контроль самостійної роботи											
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики

90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: залік та самостійна робота студентів.

Програма навчальної дисципліни Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Художній текст як об'єкт інтерпретації. Структура тексту як системи взаємопов'язаних елементів різних мовних рівнів

Тема 1.. Предмет і завдання курсу Принципи та рівні інтерпретації. З історії інтерпретації. Теологічна інтерпретація тексту. Перенесення методики на романи (1670). Тексти різних типів. Теорія тексту у викладанні і вивченні іноземних мов. Загальні відомості про ІХТ. Специфіка, мета й завдання курсу ІХТ. Місце курсу ІХТ в системі професійної підготовки вчителя іноземних мов.

Тема 2. Проблема визначення поняття „текст” у сучасній лінгвістиці. Основні категорії тексту. Різні принципи класифікації текстів. Художній текст. Його головні ознаки.

Тема 3. Структура художнього твору. Семантична та структурно-синтаксична організація тексту твору. Сильні позиції художнього тексту.

Художня інформація та стилістичний контекст. Утворення мовних образів у контексті словосполучення й речення. Авторські новоутворення в лексиці й фразеології. Засоби логічного й експресивного виділення в тексті.

Тема 4.

Техніки та термінологія. Інтендіювання – виявлення інтенцій та напряду рефлексії. Розтягування змісту. Розуміння за схемою дії. Нарощування предикацій та їх категоризація. Індивідуація і визначення жанру. Експектація.

Розділ 2. Образи автора та дійових осіб: місце, роль та особливості їх взаємодії у структурі художнього тексту.

Тема 5. Поняття оповідальної перспективи. Типологія оповідачів у сучасній художній прозі. Взаємодія планів автора-оповідача й персонажів у просторово-часовій будові художнього тексту. Засоби вираження авторської позиції в тексті. Компоненти експресивної інтонації художнього твору.

Тема 6. Утворення образів дійових осіб твору. Поняття літературно-художнього портрету (ЛХП) персонажа. Засоби створення ЛХП у межах тексту твору.

Тема 7. Взаємодія авторського мовлення і мовлення персонажів у композиційно-сюжетній будові тексту. Лінгвостилістична характеристика прямої та непрямої мови дійових осіб. Невласне-пряма мова та внутрішнє мовлення персонажа в структурі художнього тексту.

Розділ 3. Композиційно-мовленнєві форми. Лінгвостилістичні особливості текстів творів різних літературних жанрів. Перспективи розвитку ІХТ.

Тема 8. Поняття та класифікація композиційно-мовленнєвих форм (КМФ). Різні види КМФ „опис”. Функціонально-комунікативні ознаки КМФ „оповідь”. Роль КМФ „міркування”. Взаємодія композиційно-мовленнєвих форм у структурі художнього тексту.

Тема 9. Лінгвостилістична характеристика тексту епічного твору. Драматична оповідь та її види. Характерні риси ліричних творів з боку інтерпретації. Особливості ліро-епічної прози.

Тема 10. ІХТ у світлі сучасної лінгвостилістики та лінгвістики тексту. Категорії когнітивної лінгвістики в тексті художнього твору. Новітні підходи до інтерпретації художнього тексту.

Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	у тому числі			
		лек.	пр.	конс.	с.р.
1	2	3	4	5	6
Розділ 1					
Художній текст як об'єкт інтерпретації. Структура тексту як системи взаємопов'язаних елементів різних мовних рівнів					
Тема 1. Предмет і завдання курсу. Принципи та рівні інтерпретації. Історія інтерпретації. Теологічна інтерпретація тексту. Перенесення методики на романи (1670). Тексти різних типів. Теорія тексту у викладанні і вивченні іноземних мов.	9	2	2		6
Тема 2. Становлення філологічного пізнання. Інтерпретація тексту у літературознавстві. Лінгвістична рецепція тексту. Мовний знак і його значення. Слово і його значення. Поняття про багатозначність. Семантичний аналіз тексту. Семантична інваріантність і синонімія. Рівні презентації мовних одиниць. Трансформації. Інтерпретація літературознавча	9		2		6
Тема 3. Структура художнього твору. Семантична та структурно-синтаксична організація тексту твору. Сильні позиції художнього тексту. Художня інформація та стилістичний контекст. Утворення мовних образів у контексті словосполучення й речення. Авторські новоутворення в лексиці й фразеології. Засоби логічного й експресивного виділення в тексті.	9		3		6

Актуалізація. Проб лематизація. Декодування Лінгвістичні основи інтерпретації. Модальність, її значення і форми вираження.					
Тема 4. Техніки та термінологія. Інтендіювання – виявлення інтенцій та наряду рефлексії. Розтягування змісту. Розуміння за схемою дії. Нарощування предикацій та їх категоризація. Індивідуація і визначення жанру. Експектація	9	2	2		6
Розділ 2 Образи автора та дійових осіб: місце, роль та особливості їх взаємодії у структурі художнього тексту					
Тема 5. Поняття оповідальної перспективи. Типологія оповідачів у сучасній художній прозі. Взаємодія планів автора-оповідача й персонажів у просторово-часовій будові художнього тексту. Засоби вираження авторської позиції в тексті. Компоненти експресивної інтонації художнього твору.	9	2	2		4
Тема 6. Утворення образів дійових осіб твору. Поняття літературно-художнього портрету (ЛХП) персонажа. Засоби створення ЛХП у межах тексту твору.	9	2	3		6
Тема 7. Взаємодія авторського мовлення і мовлення персонажів у композиційно-сюжетній будові тексту. Лінгвостилістична характеристика прямої та непрямої мови дійових осіб. Невласне-пряма мова та внутрішнє мовлення персонажа в структурі художнього тексту.	9		2		6
Розділ 3 Композиційно-мовленнєві форми. Лінгвостилістичні особливості текстів творів різних літературних жанрів. Перспективи розвитку ІХТ.					
Тема 8. Поняття та класифікація композиційно-мовленнєвих форм (КМФ). Різні види КМФ „опис”. Функціонально-	9	2	2		4

комунікативні ознаки КМФ „оповідь”. Роль КМФ „міркування”. Взаємодія композиційно-мовленнєвих форм у структурі художнього тексту.					
Тема 9. Лінгвостилістична характеристика тексту епічного твору. Драматична оповідь та її види. Характерні риси ліричних творів з боку інтерпретації. Особливості ліро-епічної прози	9	2	2		6
Тема 10. ІХТ у світлі сучасної лінгвостилістики та лінгвістики тексту. Категорії когнітивної лінгвістики в тексті художнього твору. Новітні підходи до інтерпретації художнього тексту.	9		2		6
	90	12	22	2	54

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Художній текст як об'єкт інтерпретації. Структура тексту як системи взаємопов'язаних елементів різних мовних рівнів Тема 1 Предмет і завдання курсу Принципи та рівні інтерпретації. 3 історії інтерпретації. Теологічна інтерпретація тексту. Перенесення методики на романи (1670). Тексти різних типів. Теорія тексту у викладанні і вивченні іноземних мов. Тема 2. Проблема визначення поняття „текст” у сучасній лінгвістиці. Основні категорії тексту. Різні принципи класифікації текстів. Художній текст. Його головні ознаки	2
2	Художній текст як об'єкт інтерпретації. Структура тексту як системи взаємопов'язаних елементів різних мовних рівнів Тема 4 Художня інформація та стилістичний контекст. Утворення мовних образів у контексті словосполучення й речення. Авторські новоутворення в лексиці й фразеології. Засоби логічного й експресивного виділення в тексті. Техніки та термінологія. Інтендіювання – виявлення інтенцій та напряму рефлексії. Розтягування змісту. Розуміння за схемою дії. Нарощування предикацій та їх категоризація. Індивідуація і визначення жанру. Експектація.	2
3	Образи автора та дійових осіб: місце, роль та особливості їх взаємодії у структурі художнього тексту. Тема 5. Поняття оповідальної перспективи. Типологія оповідачів у сучасній художній прозі. Взаємодія планів автора-оповідача й персонажів у просторово-часовій будові художнього тексту. Засоби вираження авторської позиції в тексті. Компоненти експресивної інтонації художнього твору.	2
4	Образи автора та дійових осіб: місце, роль та особливості їх взаємодії у структурі художнього тексту. Тема 6. Утворення образів дійових осіб твору. Поняття літературно-художнього портрету (ЛХП) персонажа. Засоби створення ЛХП у межах тексту твору.	2

5	Композиційно-мовленнєві форми. Лінгвостилістичні особливості текстів творів різних літературних жанрів Тема 8. Поняття та класифікація композиційно-мовленнєвих форм (КМФ). Різні види КМФ „опис”. Функціонально-комунікативні ознаки КМФ „оповідь”. Роль КМФ „міркування”. Взаємодія композиційно-мовленнєвих форм у структурі художнього тексту.	2
6	Композиційно-мовленнєві форми. Лінгвостилістичні особливості текстів творів різних літературних жанрів Тема 9. Лінгвостилістична характеристика тексту епічного твору. Драматична оповідь та її види. Характерні риси ліричних творів з боку інтерпретації. Особливості ліро-епічної прози	2

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розділ 1. Лінгвістичний аналіз художнього прозового тексту. Тема 3. Структура художнього твору. Семантична та структурно-синтаксична організація тексту твору. Визначити структуру уривка твору Marie Luise Kaschnitz: Ein ruhiges Haus стилістичну функцію характерних мовних засобів різних рівнів. 2. Охарактеризувати образи автора та дійових осіб даного тексту. 3. Обґрунтувати вибір мовних засобів автором твору.	3
2	Розділ 1. Тема 3. Структура художнього твору. Семантична та структурно-синтаксична організація тексту твору. Лінгвостилістичні особливості текстів творів різних літературних жанрів. 1. Всебічне вивчення поза текстових чинників 2. Ознайомлення з уривком аутентичного тексту Томаса Манна, встановлення емоційно-інтелектуального спрямування тексту. 3. Виконання креативних лінгвістичних завдань до тексту на змістовному рівні мови	2
3	Розділ 2. Образи автора та дійових осіб: місце, роль та особливості їх взаємодії у структурі художнього тексту. Тема 5. Поняття оповідальної перспективи. Типологія оповідачів у сучасній художній прозі.. Інтерпретація короткого оповідання . Визначити оповідальну перспективу твору, стилістичну функцію характерних мовних засобів різних рівнів. 2. Охарактеризувати образи автора та дійових осіб даного тексту. 3. Обґрунтувати вибір мовних засобів автором твору	3
4	Розділ 2. Образи автора та дійових осіб: місце, роль та особливості їх взаємодії у структурі художнього тексту.. Взаємодія планів автора-оповідача й персонажів у просторово-часовій будові художнього тексту. Засоби вираження авторської позиції в тексті. Компоненти експресивної інтонації художнього твору. Інтерпретація короткого оповідання. Визначити структуру твору стилістичну функцію характерних мовних засобів різних рівнів. 2. Охарактеризувати образи автора та дійових осіб даного тексту. 3. Обґрунтувати вибір мовних засобів автором твору	2

5	Розділ 2. Тема 6. Утворення образів дійових осіб твору. Поняття літературно-художнього портрету (ЛХП) персонажа. Засоби створення ЛХП у межах тексту твору. Г. Белль «Про занепад робітничої моралі», встановлення емоційно-інтелектуального спрямування тексту.	3
6	Розділ 2. Тема 7. Взаємодія авторського мовлення і мовлення персонажів у композиційно-сюжетній будові тексту. Лінгвостилістична характеристика прямої та непрямої мови дійових осіб. Невласне-пряма мова та внутрішнє мовлення персонажа в структурі художнього тексту	3
7	Розділ 3. Тема 8. Поняття та класифікація композиційно-мовленнєвих форм (КМФ). Різні види КМФ „опис”. Функціонально-комунікативні ознаки КМФ „оповідь”. Роль КМФ „міркування”. Взаємодія композиційно-мовленнєвих форм у структурі художнього тексту.	3
8	Розділ 3. Композиційно-мовленнєві форми. Лінгвостилістичні особливості текстів творів різних літературних жанрів. Тема 9. Специфіка лінгвопоетичного аналізу. 1. Лінгвістичний аналіз метра і ритму. 2. Термінологія поетичної фонетики. 3. Словесний поетичний образ як одиниця вторинної номінації. 4. Інтерпретація вірша. Берт Брехт «Спогад про Марію А.»	3

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розділ 1. Лінгвістичний аналіз художнього прозового тексту. Тема 3. Структура художнього твору. Семантична та структурно-синтаксична організація тексту твору. Визначити структуру уривка твору Г. Гессе "Із часів дитинства", стилістичну функцію характерних мовних засобів різних рівнів. 2. Охарактеризувати образи автора та дійових осіб даного тексту. 3. Обґрунтувати вибір мовних засобів автором твору	6
2	Тема 3. Структура художнього твору. Семантична та структурно-синтаксична організація тексту твору. Лінгвостилістичні особливості текстів творів різних літературних жанрів. Всебічне вивчення поза текстових чинників образу автора твору "Будденброки". 2. Ознайомлення з уривком аутентичного тексту "Будденброки" Томаса Манна, встановлення емоційно-інтелектуального спрямування тексту. 3. Виконання креативних лінгвістичних завдань до тексту на змістовному рівні мови	6
3	Тема 3. Структура художнього твору. Семантична та структурно-синтаксична організація тексту твору. Лінгвостилістичні особливості текстів творів різних літературних жанрів. Всебічне вивчення поза текстових чинників образу автора твору "Будденброки". 2. Ознайомлення з уривком аутентичного тексту "Будденброки" Томаса Манна, встановлення емоційно-інтелектуального спрямування тексту. 3. Виконання креативних лінгвістичних завдань до тексту на	6

	змістовному рівні мови	
4	Тема 4. Художня інформація та стилістичний контекст. Утворення мовних образів у контексті словосполучення й речення. Стилiстичнi прийоми та експресивнi засоби тексту . Ознайомлення з уривком аутентичного тексту Г. Белль «Про занепад робiтничої моралi», встановлення емоційно-iнтелектуального спрямування тексту. 3. Виконання креативних лiнгвiстичних завдань до тексту на змiстовному рiвнi мови.	6
5	Тема 4. Художня інформація та стилістичний контекст. Утворення мовних образів у контексті словосполучення й речення.	6
6	Тема 4. Художня інформація та стилістичний контекст. Утворення мовних образів у контексті словосполучення й речення. Інтерпретація вірша	6
7	Розділ 2. Образи автора та дійових осіб: місце, роль та особливості їх взаємодії у структурі художнього тексту. Тема 5. Поняття оповідальної перспективи. Типологія оповідачів у сучасній художній прозі. Взаємодія планів автора-оповідача й персонажів у просторово-часовій будові художнього тексту. Засоби вираження авторської позиції в тексті. Компоненти експресивної інтонації художнього твору. Інтерпретація короткого оповідання «Візит Єви»	6
8	Тема 5. Поняття оповідальної перспективи. Типологія оповідачів у сучасній художній прозі. Взаємодія планів автора-оповідача й персонажів у просторово-часовій будові 1. Всебічне вивчення поза текстових чинників образу автора твору "". 2. Ознайомлення з уривком аутентичного тексту "Із часів дитинства" Г.Гессе, встановлення емоційно-iнтелектуального спрямування тексту. 3. Виконання креативних лiнгвiстичних завдань до тексту на змiстовному рiвнi мови.	4
9	Тема 6. Утворення образів дійових осіб твору. Поняття літературно-художнього портрету (ЛХП) персонажа. Засоби створення ЛХП у межах тексту Ознайомлення з уривком аутентичного тексту "Будденброки» Томаса Манна, встановлення емоційно-iнтелектуального спрямування тексту. 3. Виконання креативних лiнгвiстичних завдань до тексту на змiстовному рiвнi мови	4
10	Тема 9. Специфіка лінгвопоетичного аналізу.1. 1. Визначити онтологічні й гносеологічні властивості словесного поетичного образу вірша "Хлопець кохає дівчину" Г.Гейне. 2. Знайти українські та чужомовні переклади вказаного оригіналу. 3. Перекласти власноруч першоджерело. 4. Вивчити оригінал напам'ять. Новітні підходи до інтерпретації художнього тексту.	4

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Жарова И.И., Равкина О.Е. Читаем по-немецки. – Ростов-на-Дону: «Феникс», 2000.
2. Іваненко С.М., Карпусь А.К. Лінгвостилістична інтерпретація тексту (для факультетів іноземних мов університетів і педагогічних вищих закладів освіти): Підр. – Київ: КДЛУ, 1998. – 176 с.
3. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. – 416 с.
4. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту / В.А. Кухаренко. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 261 с.
5. Літературознавчий словник-довідник / Гром'як Р.Т., Коваль Ю.І. та ін. – К.: ВЦ "Академія, 1997. – 752 с.
6. Науменко А.М. Філологічний аналіз тексту (Основи лінгвопоетики). Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: нова книга, 2005.
7. Lyaschenko T. Funktionale Stilistik der deutschen Sprache / T. – Львів: видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. – 110 с.
8. Rothmann K. Kleine Geschichte der deutschen Literatur, 2000.

Додаткові

1. <http://www.uni-due.de/literaturwissenschaft-aktiv/Vorlesungen/hermeneutik/main.html>
2. <http://www.univie.ac.at/die-sprache/>
3. http://www.teachsam.de/deutsch/d_schreibf/schr_schule/txtinterpr/txtinterpr_3_1.htm
4. <http://www.gottwein.de/poetik/lyr01.php>
5. http://duepublico.uni-duisburg-essen.de/servlets/DerivateServlet/Derivate-21635/Tagungsband_GSCLSYMP2009_final.pdf
6. <http://www.nactem.ac.uk/>
7. <http://www.textology.ru/>

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

1. Візуальні засоби: ілюстративний матеріал (таблиці, карти, схеми).
2. Аудіовізуальні засоби: мультимедійне обладнання для проведення презентацій.